

หัวข้อเค้าโครงเรื่องของผลงาน (กรณีลักษณะงานวิชาการ)

๑. ชื่อผลงาน แนวทางการขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

๒. บทนำ/ความสำคัญของปัญหา

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ ๕ ปี ช่วงปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรการอำนวยการทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ๑๕ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๐” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ ๒ บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดิน ด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดิน บนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ร้อยละ ๑๐๐ กลยุทธ์ที่ ๒ ยกระดับแผนการใช้ที่ดิน ไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี ๒๕๗๐ (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ ขึ้น

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะ ทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้อง ตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดิน ในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงาน สำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้อง กับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้ เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่ ได้แก่ ข้อมูลด้านกายภาพ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม และข้อมูลด้านนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

๓.๒ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ประเด็นปัญหาและความต้องการของชุมชน ประกอบการจัดทำแผน การใช้ที่ดินตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

๓.๓ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ สู่การปฏิบัติ

๔. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูล ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ฯ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบลจำนวนประชากร ฯ ข้อมูลด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล ฯ และจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหาความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

ขอบเขตด้านพื้นที่ ตำบลสร้างป่า อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ

ขอบเขตด้านเวลา ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

๕. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ระยะเวลา ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

สถานที่ดำเนินการ ตำบลสร้างป่า อำเภอรามัน จังหวัดศรีสะเกษ

๖. ผู้ดำเนินการ

๖.๑ นางสาวสุปราณี ต้นจาม ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ มีหน้าที่ รวบรวมข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหาความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลัก และพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล กำหนดแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต ปฏิบัติงานร้อยละ ๘๐

๖.๒ นางสาวอาภาพร พลธรรม ตำแหน่งนักวิชาการเกษตร มีหน้าที่ ติดตามประสานงานในพื้นที่ จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ประกอบการกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหาความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล ปฏิบัติงานร้อยละ ๒๐

๗. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

๗.๑ รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

๗.๑.๑ ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ฯ

๗.๑.๒ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร ฯ

๗.๑.๓ ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล ฯ

๗.๒ จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหาความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

๗.๓ ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลัก และพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

๗.๔ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

๗.๕ กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

- ๗.๖ รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น
- ๗.๗ ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์
- ๗.๘ นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขต ฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/ สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ
- ๗.๙ เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย
- ๗.๙.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำ แผนพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและ สถานภาพของทรัพยากรของตำบล
- ๗.๙.๒ กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต และสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่ อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ
- ๗.๙.๓ หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงานโครงการ/ กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

๘. ผลการวิเคราะห์/ผลการศึกษา

๘.๑ สภาพทั่วไปของพื้นที่ ตำบลสร้างปี อำเภอราชไสล จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอราชไสล มีเนื้อที่ประมาณ ๔๑ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒๕,๔๗๘ ไร่ สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มสลับที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบเป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำชี ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่มีความรุนแรงของการชะล้างพังทลายของดินในระดับน้อย มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น ห้วยพระบาง หนองแป หนองเร็นน้อย หนองอ้อ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น ๑๒ หมู่บ้าน มีประชากรรวม ๔,๖๑๓ คน แบ่งเป็นชาย ๒,๓๒๙ คน เป็นหญิง ๒,๒๘๔ คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๑๗๘ ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๑.๖๓ ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเกษตรกรปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ หอมและกระเทียม นอกจากนี้เกษตรกรก็ยังมีปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์ สำหรับการเลี้ยงสัตว์พบว่าส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภค และจำหน่าย ได้แก่ โค กระบือ สุกร และไก่ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ ๒๔๔,๗๓๕ บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ ๖๕,๘๐๒ บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ ๑๑๒,๖๗๒ บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ ๓๐,๒๙๔ บาท

๘.๒ สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลสร้างปี อำเภอราชไสล จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (๒๕๖๖) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

๘.๒.๑ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ ๘๒๑ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๒๓ ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร

๘.๒.๒ พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ ๒๔,๐๓๓ ไร่ หรือร้อยละ ๙๔.๓๒ ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑) พื้นที่นา มีเนื้อที่ ๒๓,๗๙๙ ไร่ หรือร้อยละ ๙๔.๔๑ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาข้าว+ข้าวโพด นาข้าว+พืชผัก

๒) พืชไร่ มีเนื้อที่ ๙ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๔ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ อ้อย พริก

๓) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ ๒๙ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๑๑ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส

๔) พืชสวน มีเนื้อที่ ๖๕ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๒๕ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

๕) พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ ๒๐ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๘ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

๘.๒.๓ พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ ๒๔๗ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๙๗ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบรสสภาพพื้นที่พุ่ม และป่าผลัดใบสมบูรณ์

๘.๒.๔ พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ ๒๔๕ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๙๖ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลองหนอง บึง ทะเลสาบ บ่อน้ำในไร่นา

๘.๒.๕ พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ ๑๓๒ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๕๒ ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชหญ้า ธรรมชาติ/ ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม และเหมืองเก่า บ่อขุดเก่า

๘.๓ ทรัพยากรดิน ในพื้นที่ตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ พบหน่วยแผนที่ดิน ทั้งหมด ๕ หน่วยแผนที่ดิน ดังนี้

๘.๓.๑ ดินในพื้นที่ลุ่ม มี ๔ หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

๑) หน่วยแผนที่ดิน Ndg-sIA ชุดดินโนนแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๗๙๒ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๑๑ ของเนื้อที่ตำบล

๒) หน่วยแผนที่ดิน Re-sIA ชุดดินร่อยเอ็ด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๘,๐๖๗ ไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๖ ของเนื้อที่ตำบล

๓) หน่วยแผนที่ดิน Re-col-sIA ชุดดินร่อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๒,๖๒๓ ไร่ หรือร้อยละ ๑๐.๓๐ ของเนื้อที่ตำบล

๔) หน่วยแผนที่ดิน Sik-silA ชุดดินศิขรภูมิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๕๒๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๐๖ ของเนื้อที่ตำบล

๘.๓.๒ ดินในพื้นที่ดอน มี ๑ หน่วยแผนที่ดิน คือ หน่วยแผนที่ดิน Kng-gm-sIA/b, csub ชุดดินคงที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ และมีคันทนา ดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ ๑๓,๔๗๑ ไร่ หรือร้อยละ ๕๒.๘๗ ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

๘.๔ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว หอมแดง กระเทียม

๘.๕ ระดับความเหมาะสมของที่ดิน การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดินดังตารางที่ ๘-๑

ตารางที่ ๘-๑ ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	หอมแดง	กระเทียม
Kng-gm-sIA/b, csub	S๒os	N	N
Ndg-sIA	S๒os	N	N
Re-col-sIA	S๒ns	N	N
Re-sIA	S๒ns	N	N
Sik-silA	S๒s	N	N

๘.๖ เขตการใช้ที่ดิน จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า แผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ สามารถกำหนดออกเป็น ๕ เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้

๘.๖.๑ เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย ๓ เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ ๒๔,๐๓๓ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๓๒ ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

๑) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุดในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรังและพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เขตทำนา มีเนื้อที่ ๙,๙๑๙ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒๔ ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด พืชผัก

๒) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ ๑) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ ๒) มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ ๑) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา มีเนื้อที่ ๑๓,๙๖๔ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙๙ ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด พืชผัก

- เขตปลูกพืชไร่ มีเนื้อที่ ๙ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒ ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ อ้อย พริก

- เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ ๒๙ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๐ ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส

(๒) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ ๒) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา มีเนื้อที่ ๒๗ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๑ ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ ๑ ครั้ง

๓) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ ๒๐ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖ ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย ๑ เขตรอง ได้แก่ เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ ๒๐ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖ ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรียนที่พบได้แก่ โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ปีก และโรงเรียนเลี้ยงสุกร

๘.๖.๒ เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ ๘๒๑ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๘๐ ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย ๑ เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีเนื้อที่ ๘๒๑ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๐ ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบัน และสถานที่ราชการต่าง ๆ

๘.๖.๓ เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ ๒๔๕ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๙๓ ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย ๒ เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีเนื้อที่ ๒๒๕ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๕ ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(๒) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีเนื้อที่ ๒๐ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๘ ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

๘.๖.๔ เขตพื้นที่อื่น ๆ มีเนื้อที่ ๑๓๒ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๕๑ ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เป็นต้น

๘.๖.๕ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเนื้อที่ ๒๔๗ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๙๘ ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

๘.๗ การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

๘.๗.๑ การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑) ปัญหาหลักของตำบลสร้างปี คือ

(๑) ดินเค็ม น้ำใต้ดินเค็ม

(๒) ดินทราย

(๓) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

(๔) น้ำท่วมขังในฤดูฝน

๒) ความต้องการของชุมชน เกษตรกรของตำบลสร้างปี มีความต้องการ ๗ ประการ คือ

(๑) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน

(๒) แก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง ขุดลอกหนอง คลอง บึง

(๓) งานอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การปรับปรุงแปลงนา ทางลำเลียงในไร่นา การขุดลอกคลอง ฯลฯ

(๔) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน

(๕) สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดิน เช่น ปุ๋ย ยา วัสดุปลูก น้ำหมัก ปุ๋ยหมัก ฯลฯ

(๖) การตรวจวิเคราะห์ดิน

(๗) องค์ความรู้ด้านการเกษตร

๘.๗.๒ ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพโดยระบบ DPSIR รายละเอียด ดังนี้

๑) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี ๔ ประการ คือ

(๑) ดินเค็ม

(๒) น้ำใต้ดินเค็ม

(๓) ดินทราย

(๔) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี ๒ ประการ คือ

(๑) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ

(๒) น้ำท่วมขังในฤดูฝน/ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

๓) สภาวะ (Stare) ที่เกิดแรงกดดัน มี ๓ ประการ คือ

(๑) การปรับปรุงบำรุงดิน

(๒) จัดการพื้นที่เพื่อควบคุมความเค็มของดินและน้ำใต้ดิน

(๓) การขุดลอกคลองเป็นทางระบายน้ำ/จัดทำระบบบริหารจัดการน้ำ

๔) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี ๔ ประการ คือ

(๑) ลำคลองตื้นเขินไม่สามารถระบายน้ำได้ ทำให้น้ำท่วมขังในฤดูฝน/ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

(๒) ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง

(๓) รายได้น้อย

(๔) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

๕) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต - ปัจจุบัน

(๑) บริหารจัดการพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการเพาะปลูก

(๒) การปลูกพืชทนเค็ม

อนาคต

(๓) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล

(๔) ขุดลอกลำคลองเพื่อระบายน้ำ/จัดทำระบบบริหารจัดการน้ำ

๘.๘ เป้าหมายการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆและงบประมาณ ที่จะดำเนินการปีงบประมาณ ๒๕๖๗-๒๕๗๑ รายละเอียด ดังนี้

๘.๘.๑ เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณ ของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดิน ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๗-๒๕๗๑ (แผน ๕ ปี) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๘-๒

๘.๘.๒ กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน ดังรายละเอียด ในตารางที่ ๘-๓

ตาราง ๘-๒ เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณ ของกรมพัฒนาที่ดิน ตำบลสร้างปี อำเภอรามไทร จังหวัดศรีสะเกษ แผน ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๗๑)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	ปีงบประมาณ					รวม	ปีงบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๑.การปรับปรุงบำรุงดิน		๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑		๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑		
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	๑.๑ ส่งเสริมการผลิตและ การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร	ราย	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๖๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๔๒,๐๐๐	๒๑๐,๐๐๐	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,พืชผัก	๑.๒ ผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์ พืชปุ๋ยสด	ตัน	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	๖๐	๒๙๔,๐๐๐	๒๙๔,๐๐๐	๒๙๔,๐๐๐	๒๙๔,๐๐๐	๒๙๔,๐๐๐	๑,๔๗๐,๐๐๐	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,พืชผัก	๑.๓ ส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๖,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ยืน ต้น,พืชผัก	๑.๔ การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	๖๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ยืน ต้น,พืชผัก	๑.๕ จัดหาโดโลไมท์	ตัน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๖๐๐	๒๐๔,๐๐๐	๒๐๔,๐๐๐	๒๐๔,๐๐๐	๒๐๔,๐๐๐	๒๐๔,๐๐๐	๑,๐๒๐,๐๐๐	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ยืน ต้น,พืชผัก	๑.๖ ส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๒๔๐	๑,๒๐๐	๓,๖๐๐	๓,๖๐๐	๓,๖๐๐	๓,๖๐๐	๓,๖๐๐	๑๘,๐๐๐	พด.
เขตนาข้าว	๑.๗ การรณรงค์เฝ้าติดตาม ซัง	ไร่	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๒๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ยืน ต้น,พืชผัก	๑.๘ โครงการสาธิตการผลิต และการใช้ปุ๋ยหมักสูตร พด.	ตัน	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๕๐	๑๗๐,๐๐๐	๑๗๐,๐๐๐	๑๗๐,๐๐๐	๑๗๐,๐๐๐	๑๗๐,๐๐๐	๘๕๐,๐๐๐	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตาราง ๘-๒ เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ของกรมพัฒนาที่ดิน ตำบลสร้างปี อำเภอราชไสล จังหวัดศรีสะเกษ แผน ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗-๒๕๗๑) (ต่อ)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	ปีงบประมาณ					รวม	ปีงบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	๒..การบริหารจัดการน้ำ		๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑		๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑		
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	๒.๑ การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๔๐,๖๐๐	๔๐,๖๐๐	๔๐,๖๐๐	๔๐,๖๐๐	๔๐,๖๐๐	๒๐๓,๐๐๐	พต.
	๓. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	๓.๑ การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	พต.
	๔. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	๔.๑ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำและปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจบนคันนา	ไร่	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	พต.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	๔.๒ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อควบคุมระดับน้ำใต้ดินเค็มบนผิวดิน	ไร่	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	พต.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	๘.๓ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำปรับปรุงแปลงนาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้	ไร่	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ ๘-๓ กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ
๑. เขตพื้นที่เกษตรกรรม เนื้อที่ ๒๔,๐๓๓ ไร่ ๑.๑ เขตทำนา เนื้อที่ ๒๓,๙๑๐ ไร่	๑. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ) ๒. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) ๓. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค แมลง (กรมการข้าว) ๔. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) ๕. ขุดลอกคลองระบายน้ำ (กรมชลประทาน)
๑.๒ เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ ๙ ไร่ ๑.๓ เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ ๒๙ ไร่ ๑.๔ เขตปลูกพืชสวน เนื้อที่ ๖๕ ไร่	๑. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสม และต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ) ๒. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย(GAP) (กรมวิชาการเกษตร) ๓. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตหอมแดง กระเทียม (กรมส่งเสริมการเกษตร) ๔. ขุดลอกคลองระบายน้ำ (กรมชลประทาน)
๑.๕ เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ ๒๐ ไร่	๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดศรีสะเกษ)

๘.๙ แนวทางการขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ สู่การปฏิบัติ

๘.๙.๑ ขั้นตอนการดำเนินการขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี

๑) นำเสนอแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างปี เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

๒) นำเสนอแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านเกษตร จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนร่วมกันในการพัฒนาการเกษตร ทั้งการเตรียมแผนงาน โครงการและงบประมาณที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

๓) นำเสนอแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี ต่อสถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ เพื่อจัดทำเป้าหมายการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆ และงบประมาณที่จะดำเนินการ เพื่อเสนอของบประมาณสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน

๙. สรุปและข้อเสนอแนะ

๙.๑ สรุป

ตำบลสร้างปี อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ มีเนื้อที่ประมาณ ๔๑ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒๕,๔๗๘ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มสลับที่ดอน พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความรุนแรงของการชะล้างพังทลายของดินในระดับน้อย เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำมูลและลุ่มน้ำชี มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น ห้วยพระบาง หนองแป หนองเร็นน้อย หนองอ้อ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น ๑๒ หมู่บ้าน มีประชากรรวม ๔,๖๑๓ คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๑๗๘ ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ย ครัวเรือนละ ๒๑.๖๓ ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเกษตรกรปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ หอมแดงและกระเทียม นอกจากนี้เกษตรกรก็ยังมีปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์

ด้านสภาพทรัพยากรดินพบว่า เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย พบหน่วยแผนที่ดิน ทั้งหมด ๕ หน่วยแผนที่ดิน เป็นดินในพื้นที่ดอน ๑ หน่วยแผนที่ดิน คือ Kng-gm-sIA/b, csub ร้อยละ ๕๒.๘๗ ดินในพื้นที่ลุ่ม ๔ หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่ Re-sIA ร้อยละ ๓๑.๖๖ Re-col-sIA ร้อยละ ๑๐.๓๐ Ndg-sIA ร้อยละ ๓.๑๑ Sik-sIA ร้อยละ ๒.๐๖ ตามลำดับ โดยชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดินต่อการปลูกพืช พบว่าข้าว มีความเหมาะสมปานกลาง (S๒) หอมแดง และกระเทียม ไม่เหมาะสม (N)

เขตการใช้ที่ดิน กำหนดออกเป็น ๕ เขตหลัก โดยส่วนใหญ่เป็นเขตเกษตรกรรม ร้อยละ ๙๔.๓๒ รองลงมาคือ เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ ๒.๘๐ เขตรักษาสมคมของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ร้อยละ ๐.๙๘ เขตแหล่งน้ำ ร้อยละ ๐.๙๓ และเขตพื้นที่อื่น ๆ ร้อยละ ๐.๕๑ ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) พบว่า ปัญหาหลัก ในการทำการเกษตรของตำบลสร้างปี คือ ดินเค็ม น้ำใต้ดินเค็ม ดินทราย ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมขัง ในฤดูฝน เกษตรกรมีความต้องการ แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปัญหาน้ำท่วมขัง และเพิ่มองค์ความรู้ด้านการเกษตรและการพัฒนาที่ดิน

จากข้อมูลด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน แล้วสังเคราะห์ข้อมูล จึงจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี โดยเป้าหมายการดำเนินงาน กิจกรรมกรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลสร้างปี อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๔ โครงการ ดังนี้ ๑)การปรับปรุงบำรุงดิน ๒)การบริหารจัดการน้ำ ๓)ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ๔)การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

แนวทางการขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ สู่การปฏิบัติ โดยการนำเสนอแผนการใช้ที่ดินตำบลสร้างปี ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างปี คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ และสถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ เพื่อจัดทำเป้าหมายการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอของบประมาณสนับสนุนต่อไป

๙.๒ ข้อเสนอแนะ

การขับเคลื่อนงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จำเป็นต้องได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนจึงจะสามารถดำเนินการตามแผนได้ ทั้งนี้ในส่วนของกรมพัฒนาที่ดินควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานในภารกิจของกรมฯ นำร่องในกิจกรรมที่จำเป็นเร่งด่วนในตำบลนั้นๆ เพื่อให้แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลถูกนำมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานอื่นๆ

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑๐.๑ หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในจัดทำแผนการดำเนินงานการจัดสรรงบประมาณ ให้เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อพัฒนาตำบลได้

๑๐.๒ เจ้าหน้าที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับพื้นที่

๑๐.๓ เกษตรกรสามารถนำข้อมูลจากแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลไปประกอบการวางแผนการทำการเกษตรในพื้นที่ของตน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
(นางสาวสุปราณี ตันจาน)
ผู้เสนอผลงาน
วันที่ ๑๒ / ก.พ. / ๖๗

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความ
จริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
(นางสาวอาภาพร พลธรรม)
ผู้ร่วมดำเนินการ
วันที่ ๑๒ / ก.พ. / ๖๗

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นายสรเสริญ เจริญศิริ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ

วันที่ ๑๒ / ก.พ. / ๖๗

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

ลงชื่อ.....

(นายสุทธิพล วงษ์จันทา)

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔

วันที่ ๑๕ / กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ของ นางสาวสุปราณี ตันจาน
เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๗๐๑
สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔

๑. เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี

๒. หลักการและเหตุผล

นับจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ส่งผลให้การดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป การติดต่อขอใช้บริการในสถานที่ต่างๆ มีข้อจำกัดมากขึ้น กรมพัฒนาที่ดินซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการประชาชนด้านข้อมูลวิชาการองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน การให้คำแนะนำปรึกษาเกษตรกรในการจัดการดิน ตลอดจนการบริการวัสดุการเกษตรในการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนั้นเพื่อให้งานบริการประชาชนของกรมพัฒนาที่ดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกษตรกรสามารถเข้าถึงการบริการต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว กรมพัฒนาที่ดินจึงได้มีการปรับรูปแบบการทำงานด้วยการนำเทคโนโลยี AI หรือปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน โดยจัดทำระบบ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี เพื่อเป็นเครื่องมือให้เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงการบริการด้านต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินได้ง่ายสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ถือเป็นผู้ช่วยอัจฉริยะในการให้บริการสอบถามข้อมูลการให้บริการต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นระบบโต้ตอบอัตโนมัติสามารถเข้าใช้บริการได้ทุกที่ทุกเวลาตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยใช้งานด้วยสมาร์โฟน ซึ่งเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับดินและสามารถสอบถามข้อมูลการให้บริการต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินได้ ผ่านแอปพลิเคชัน Line และ Facebook Messenger โดยพิมพ์พูดคุยตอบโต้เพื่อสอบถามข้อมูล หรือคลิกจากกล่องเมนูในระบบน้องดินดี นอกเหนือจากจะผู้ช่วยในการตอบคำถามและให้คำแนะนำในการพัฒนาที่ดินแล้ว AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ยังมีการส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์สื่อความรู้ บทความวิชาการ คลิปวิดีโอที่น่าสนใจ และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของกรมพัฒนาที่ดินอีกด้วย

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าการใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย และยังมีการใช้บริการในปริมาณน้อยอยู่ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานการให้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี เป็นที่รู้จักและมีการใช้บริการมากขึ้น จึงมีข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี และงานด้านการพัฒนาที่ดินอื่นๆ ต่อไป

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าการใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย และยังมีการใช้บริการในปริมาณที่น้อยอยู่ ซึ่งอาจมีข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานดังนี้

๑. เกษตรกรยังขาดการรับรู้การใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ซึ่งที่ผ่านการประชาสัมพันธ์อาจยังไม่ทั่วถึง

๒. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งส่วนมากยังขาดความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยี และยังขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการเข้าใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี เช่น สมาร์โฟน สัญญาณอินเทอร์เน็ต

ดังนั้นเพื่อให้การให้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี เป็นที่รู้จักแพร่หลายและมีการใช้บริการมากขึ้น จึงขอเสนอแนวทางการส่งเสริมการให้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ด้วยวิธีการดังนี้

๑. พัฒนาหมอดินอาสาและเกษตรกร ให้สามารถใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ได้ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้การให้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ให้แก่หมอดินอาสาและเกษตรกร ผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมหมอดินอาสา และการฝึกอบรมเกษตรกรในโครงการต่างๆ ด้วยการบรรยายถึงประโยชน์ ขั้นตอนการเข้าใช้บริการ และสาธิตการให้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี โดยในการฝึกอบรมดังกล่าว จัดให้มีกิจกรรมการร่วมสนุกด้วยการตอบคำถามจากการเข้าใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี และมีการให้รางวัลสำหรับผู้ตอบคำถามถูกต้อง เพื่อกระตุ้นให้หมอดินอาสาและเกษตรกรเข้าใช้บริการด้วยตนเอง

๒. สร้างการรับรู้ด้วยประชาสัมพันธ์การให้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี โดยการนำโปสเตอร์ หรือมาสคอตน้องดินดี ติดตั้งไว้ที่หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและศูนย์บริการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตร และประชาสัมพันธ์โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุม การร่วมจัดนิทรรศการต่างๆ รวมถึงจัดทำคลิปวิดีโอ ประชาสัมพันธ์ในเพจ Facebook ของสถานีพัฒนาที่ดิน

๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยจัดทำแบบสอบถามผู้เข้าใช้บริการ เพื่อพัฒนาระบบ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกร หมอดินอาสา และผู้ที่สนใจ รับรู้และสามารถเข้าใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ได้
๒. เกษตรกร หมอดินอาสา และผู้ที่สนใจ สามารถนำความรู้จากการเข้าใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ไปใช้ในการทำเกษตรของตนเองได้
๓. เกษตรกร หมอดินอาสา และผู้ที่สนใจ สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และบริการของกรมพัฒนาที่ดิน โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สถานีพัฒนาที่ดิน

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. เกษตรกรและหมอดินอาสาที่ผ่านการอบรมสามารถเข้าใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี ได้
๒. เกษตรกรและผู้สนใจรับรู้เรื่องการเข้าใช้บริการ AI Chatbot คุยกับน้องดินดี และสามารถใช้งานได้
๓. ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในการเข้าใช้งาน AI Chatbot คุยกับน้องดินดี

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุปราณี ตันจาน)

วันที่ ๑๒ / ๑๒ / ๖๖
ผู้ขอประเมิน ก.พ. / อ.พ.

ความเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับกอง หรือสำนัก

(ระบุความเห็น)

.....

ลงชื่อ.....

(นายสุทธิดิล วงษ์จันทา)

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔

วันที่ ๑๕ / กุมภาพันธ์ / ๒๕๖๗